

Mødet den 4. April 1929.

(For lukkede Døre).

1. (J. Nr. 567—1928). Indstilling fra Brolægningsudvalget angaaende **Besættelse af Stillingen som Sporvejsdirektør.**

Udvalgsmedlem Andr. Bitsch indstiller i alfabetisk Orden følgende:

S. Daustrand, Fuldmægtig ved Sporvejene.

M. C. Falk, Kontorbestyrer.

Chr. Hindby, Fuldmægtig ved Skattekontoret.

Udvalgsmedlem N. C. Christiansen indstiller i alfabetisk Orden følgende:

M. W. Mathiesen, cand. polyt., Elektroingeniør.

H. Thorsteinsson, cand. polyt., Ingeniør.

A n d r. B i t c h forelagde Sagen. Det var en af det gamle Brolægningsudvalgs sidste Opgaver at gøre Indstilling til dette Embede. Udvalgets Formand var jo blandt Ansøgerne, og Tømrermester Christiansen og Taleren var ikke enedes om en Indstilling, men foreslog hver sine Kandidater. Byraadet havde tidligere vedtaget, at der skal ansættes en merkantil Direktør, og for Taleren gjaldt det da om at faa en Mand med administrative og organisatoriske Evner, og en Udvidelse af Sporvejsnettet udover den projekterede Forlængelse paa Trøjborg laa vist langt ude i Fremtiden. En Mand med de af Taleren nævnte

Evner var Byraadsmedlem Falk; han var saa godt kendt af alle i Byraadet, at der ikke behøvedes nogen anbefaling, hvorfor Taleren kort vilde foreslaa at vælge Hr. Falk til Direktør for Sporvejene.

J. C h r. M ø l l e r havde i sin Tid ved Bernt Jensens Udnævnelse til Slagtehusinspektør udtalt Frygt for, at det skulde danne Præcedens, saaledes at et Embede herefter skulde ansættes med det paagældende Udvalgs Formand, og det viste sig ogsaa, naar man nu foreslog Brolægningsudvalgets Formand til Direktør for Sporvejene. Taleren maatte udtale sin Beundring for de Ingeniører, der havde søgt denne Stilling og gjort sig Ulejlighed med at dokumentere deres Kvalifikation for Byraadet. Hr. Falks Ansøgning var den korteste af dem alle, og han fremhævede heller ikke i Andragendet, at han havde nogen som helst Adkomst til Stillingen: han kunde ganske roligt have skrevet, at han var en vaskeægte Socialdemokrat, for det var sikkert den væsentligste Begrundelse for hans Valg. Hr. Falk var en meget elskværdig Mand, og personlig havde Taleren intet imod ham, men han havde blot ikke den mindste Forudsætning for at være Sporvejsdirektør. Man kunde naturligvis sige, at han altid kan henvende sig til en af Kommunens Ingeniører, naar et eller andet Arbejde skal udføres. Men Stadsingeniørens Kontor var tilstrækkelig belastet i Forvejen, og det var maaske ogsaa tvivlsomt, at nogen af Kommunens Ingeniører var saa meget Fagmænd paa dette Omraade, at de kunde projektere en virkelig Udvidelse af Sporvejene. Hvis man derfor valgte Falk til Direktør, maatte man forudse, at der inden ret længe skulde ansættes en teknisk Direktør ved Siden af,

for Falk havde ingen Forudsætninger for at kunne varetage denne Side af Embedet. Taleren var ikke helt klar over, hvad en merkantil Direktør skal bestille; dette Arbejde kunde lige saa godt udføres af Fuldmægtig Daustrand derude, og til at bestride den Side af Arbejdet behøvede man slet ikke at ansætte nogen anden. Blandt Ansøgerne fandtes en hel Del Ingeniører, f. Eks. en Mand, der i flere Aar havde været knyttet til de københavnske Sporveje, og man maatte vel ikke være i Tvivl om, hvem af de to der var bedst kvalificeret og som man derfor burde være. Men Taleren forstod nok, at her var overhovedet ikke Tale om noget sagligt Valg, men om en politisk Besættelse af et Embede. Det var en farlig Praksis, idet de forskellige Udvalgsformænd herefter maatte anse sig for nærmest til at faa de ledige Embeder; nu kom der jo en ny Formand for Bro-lægningsudvalget. og Stadsingeniøren gik snart af, saa vilde vel denne Formand mene sig selvskreven til at faa hans Embede; man kunde jo blot kalde ham kommunal Direktør i Stedet for. Det blev maaske vanskeligt at overtage Posterne som Overlæger ved Hospitalerne, men ellers var det sikkert tilstrækkelig Adkomst at være en god Socialdemokrat. Hvis der i det foreliggende Tilfælde skulde være Tale om Kvalifikation, kunde man i hvert Fald ikke vælge Falk, og Taleren vilde foreslaa at vælge Ingeniør Mathiesen; han var en Mand, der kunde udfylde Pladsen, og han behøvede ikke at løbe til andre for at klare det tekniske Arbejde.

B o r g m e s t e r e n bemærkede, at hvis Byraadet valgte Jakob Jensen til Formand for Bro-lægningsudvalget, løb man ikke nogen Risiko m. H. t. Embedet som Stadsingeniør.

J. R. F a n g e r maatte først udtale sin Forbav-
selse over, at der allerede nu forelaa Indstilling
til dette Embede. Ansøgningsfristen udløb den
26. Marts, og saavidt Taleren vidste, foregik Ind-
stillingen næste Dag Kl. 2. Taleren havde troet,
at man i et Udvalg gennemgik Ansøgningerne
grundigt og sagligt, men her syntes det blot at
have været pro forma, og man kunde da lige
saa godt have undladt at opslaa Embedet og saa
sparet Ansøgerne for Ulejlighed og Udgifter.
Den loreslaaede Besættelse af Embedet havde
intet med Saglighed at gøre, og det stred mod
Flertallets egne Principper. Hvis man satte en
Ingeniør til at passe en Maskine paa et Snedker-
værksted, vilde Snedkernes Fagforening straks
kræve ham afskediget, eller ogsaa blev han be-
tegnet som Skruebrækker. Taleren vilde ikke
bruge saa stærke Ord i dette Tilfælde, men Plad-
sen burde dog besættes med en Ingeniør, og
Taleren vilde meget henstille at gøre dette. Det
var næppe nødvendigt at komme stærkt ind paa
Motiveringen herfor, da det tidligere var drøftet,
men Embedet var først og fremmest af teknisk
Art. Aarhus Sporveje stod teknisk set ikke særlig
højt; det kunde alle føle, som kørte i dem; der
var ikke saa faa Mangler, der burde afhjælpes,
men det blev vanskeligt, naar Lederen ikke havde
Forstand paa den Side af Sagen, og det kunde
Hr. Falk ikke have. Der var ogsaa et andet
Moment at tage i Betragtning. I det nuværende Stærk-
strømreglement fra 1924 var Sporveje undtaget,
men der forelaa nu fra Elektricitetskommissionen
Forslag til et nyt Reglement, hvor Sporveje ikke
var undtaget, og der var tilmed foreslaaet meget
skarpe Regler for Driftsbestyrerens Kvalifikatio-
ner. Det var derfor meget tvivlsomt, at Aarhus

Kommune efter dette faar Lov til at drive Sporvejene med Hr. Falk som Leder, saa skulde der i hvert Fald laves andre Foranstaltninger, som Fabrikant Møller udtalte, at det vilde blive nødvendigt at ansætte ogsaa en teknisk Leder. Taleren kunde forøvrigt heller ikke erkende, at Hr. Falk havde nogen særlig merkantil Uddannelse, og vilde meget anbefale at stemme paa Ingeniør Mathiesen; han var sikkert den, som Aarhus Sporveje var bedst tjent med.

B o r g m e s t e r e n fandt det interessant at høre Hr. Fanger slaa fast, at Aarhus Sporveje til Dato havde været ledet daarligt.

J. P e r r e g a a r d benægtede, at det var forbudt Ingeniører at tage Plads ved en eller anden Maskine. I Krigsaarene blev mange danske Ingeniører hjemsendt fra Udlandet; de maatte tage Plads baade som Arbejdsmænd og Haandværkere; de forskellige Fag tog med Glæde imod dem, og selv havde de Gavn af at faa et praktisk Begreb om Tingene. Der var ingen af Fagforbundene, der protesterede herimod. Taleren vilde give Hr. Fanger Ret i, at Sporvejene var daarlige; det havde de været i mange Aar under en Ingeniør som Leder, derfor var det fornuftigt nu at se, om en praktisk Mand kunde gøre det bedre.

L e o n h a r d H a n s e n vilde spørge Fabrikant Møller, hvilke Kvalifikationer der skal kræves for at være Direktør for Sporvejene. I det gamle Byraad havde ganske vist Ingeniør Knub fortalt, at en Direktør skal gaa omkring med en Lup og undersøge Aksler m. m. Men det var vist tvivlsomt, at Direktør Schmidt nogen Sinde i de 25 Aar havde beskæftiget sig dermed, og selvfølgelig var det ogsaa umuligt for en Direktør at foretage et saadant Eftersyn eller i det hele taget

garantere imod, at der kan ske nogen som helst Brist. Byraadet havde jo vedtaget, at der skal ansættes en administrativ Direktør, og ingen vilde vist benægte, at Falk var lige saa kvalificeret dertil som en eller anden Ingeniør. En Direktør skulde ikke gaa paa Værkstedet og undersøge Aksler o. lign.; det havde man en Værkfører til, men Direktøren maatte være en Mand med organisationsmæssig Forstand paa hele Forholdet, saa det kan blive til Gavn for Byen og bringe Kommunen den størst mulige Indtægt. I den Retning kunde man ikke i Øjeblikket faa nogen bedre Mand end Falk; han havde forstaaet at organisere alle de Opgaver, som var betroet ham, og hans Evner skulde nok vise sig ogsaa paa dette Omraade. Naar der taltes saa meget om Sagkundskab, vilde Taleren gerne spørge, hvor megen Forstand Hr. Schmidt havde paa Sporvejsdrift, da han som 24-aarig Mand kom til Byen med en Mittweider-Eksamen og uden nogen som helst praktisk Erfaring. Naar Hr. Fanger udtalte sin Forbavselse over den hurtige Indstilling, saa vilde Taleren forberede ham paa, at der var mange Ting, han vilde blive forbavset over i Aarhus Byraad, og det havde været klogere af ham at vente lidt med at udtale sin Forbavselse. For kort Tid siden blev der besat en Plads som Politibetjent, og dengang mente Byraadet, at en Ansøger, som var cand. jur., var mest berettiget til Stillingen. Men i al Almindelighed saa man saaledes derpaa, at det skal være en praktisk Mand, der skal have en saadan Stilling; det skulde ikke være saaledes, at blot en Mand har taget en eller anden Eksamen, er han kompetent til enhver Stilling; en eksamineret Mand kunde godt være en Dumrian. Hvis Ingeniørforeningen, som

det var sagt, kunde tænke sig at protestere mod Valget af Falk til Direktør, saa var det mest kedeligt for Ingeniørforeningen, for dens Mening tog man overhovedet intet Hensyn til i Aarhus Byraad. Taleren vilde varmt anbefale at stemme paa Falk, og hvis Mindretallet ikke vilde være med dertil, gik der intet i Stykker derved.

B o r g m e s t e r e n havde stemt paa vedkommende Politibetjent, fordi han maatte anses for at være fuldt kvalificeret.

J. R. F a n g e r indrømmede, at en Del arbejdsløse Ingeniører havde faaet Arbejde ved forskellige Fag, men der var sket Forhandling med alle Organisationer først, og med samme Ret burde Ingeniørforeningen have været spurgt her.

J. C h r. M ø l l e r vilde til Gengæld spørge Leonhard Hansen, hvad der kræves for at blive Smed, Snedker o. s. v. Der maatte vel kræves, at vedkommende havde lært Faget, og det samme var selvfølgelig Tilfældet med en Sporvejseirektør. Taleren tvivlede ikke om, at Hr. Falk havde en meget god Forstand, men hvis det var tilstrækkeligt, kunde sikkert mange andre bestride Pladsen lige saa godt som han. Enhver maatte sikkert indrømme, at hvis der skal foretages Udvidelser eller i det hele taget planlægges noget, maa Falk som Direktør henvende sig til en anden derom; derfor vilde han jo heller ikke have Instruksen forandret, hvori der stod, at han skal »lade Arbejdet udføre«, og det hørte der jo ikke saa meget til at kunne. Hr. Leonhard Hansen var temmelig langt ude, naar han talte om Ingeniører som Dumrianer; Taleren troede alligevel, det var sværere at tage polyteknisk Eksamen end at blive Maskinarbejder. Der blev ogsaa af Leonhard Hansen hævdet, at Falk var en udmærket Orga-

nisationsmand, og det var vist rigtigt, at han havde udført et stort Organisationsarbejde i Socialdemokraternes Rækker, men det var vel næppe det, han skulde udføre som Direktør, og det var næsten Synd at tage en saa dygtig Mand væk fra dette Organisationsarbejde, hvor han næsten syntes at være uundværlig. Naar man valgte en cand. jur. til Politibetjent, var det vel, fordi man ansaa ham for at have de bedste Forudsætninger for at blive en dygtig Politimand, og alle i Byraadet stemte paa ham. Det var for Resten underligt, at ingen i Byraadet søgte den Slags Stillinger; det var kun de ledende Poster, man vilde have. Taleren vilde vedblivende anbefale Ingeniør Mathiesen som den bedst kvalificerede af Ansøgerne.

Leonhard Hansen tvivlede ikke om, at Fabrikant Møller ogsaa kunde bestride Pladsen som Sporvejsdirektør, men han var jo ikke Ansøger, saa dette Spørgsmaal forelaa ikke. Kommunen havde i Øjeblikket en Snes Ingeniører i sin Tjeneste, og en af dem kunde vel nok undværes som Raadgiver, hvis det blev nødvendigt; men Flertallet mente altsaa, at Stillingen kunde bestrides af en Mand, som ikke var Ingeniør. Der havde før i Byraadet været Strid om dette Princip, f. Eks. ved Ansættelse af Brandinspektør, men der var næppe en eneste, der nu vilde benægte, at han var den bedste, man kunde faa til Stillingen. Paa samme Maade vilde det sikkert gaa med Falk, naar han fik sat sig ind i Forholdene. Taleren vilde spørge Fabrikant Møller, hvad der kræves til at være Uldkræmmer og gaa med Posen paa Nakken og saa en skøn Dag sidde som Direktør for en stor Trikotagefabrik. Der krævedes det samme som for at være Sporvejsdirektør, at man har Tro til sine egne Evner,

saa voksede man med Stillingen, og det vilde ogsaa vise sig i dette Tilfælde.

B o r g m e s t e r e n troede ogsaa, at Brandinspektøren var vokset med Opgaven, men til at begynde med maatte han dog have Assistance fra anden Side.

L e o n h a r d H a n s e n svarede, at han havde jo Brandkommissionen.

B o r g m e s t e r e n: Nej, det var ikke fra noget Udvalg eller kommission!

H o l s t - K n u d s e n vilde blot beklage, at det politiske Liv har udviklet sig saaledes, at et Embede kan blive besat uden Hensyn til Sagskundskab, og Taleren vilde endnu mere beklage, at det skulde ske med en saa lidet smagfuld Begrundelse som den, Hr. Leonhard Hansen havde leveret.

M. C. F a l k valgtes til Sporvejsdirektør med 12 Stemmer, medens M. W. Mathiesen fik 8 Stemmer.

2. (J. Nr. 515—1928). **Skrivelse fra Kommunebogholderiet angaaende de af Talrevisor i Regnskabet for 1927—28 fundne Fejl.**

Følgende Skrivelse forelaa:

»Hermed fremsendes Talrevisors Antegnelser til Regnskabet for 1927—28 til det ærede Byraads Gennemsyn.

Alle Beløb paa 1 Kr. og derunder er i Henhold til Budgetudvalgets Skrivelse af $\frac{5}{4}$ 1927 opført i Rubrikken »Bortfalder«, og der vil saaledes kun være at føre 36,32 Kr. til Indtægt og 80,71 Kr. til Udgift.«

Toges til Efterretning.
